

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Wprowadzenie

Author: Artur Rejter

Citation style: Rejter Artur. (2017). Wprowadzenie. "Język Artystyczny" (T. 16 (2017), s. 7-8).

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Wprowadzenie

W 2017 roku mija dwudziesta rocznica ustanowienia i przyznania po raz pierwszy Nagrody Literackiej Nike. Można zaryzykować stwierdzenie, że jest to najpopularniejsza, jeśli chodzi o odbiór społeczny, nagroda literacka, a pozycje do niej nominowane i nagradzane cieszą się dużym uznaniem ze strony czytelników. Wyróżniani twórcy niejednokrotnie stają się niezwykle popularni, o czym świadczą zainteresowanie nimi ze strony mediów, a także znacząca frekwencja na spotkaniach autorskich. Często również można mówić o swoistej modzie na danego pisarza, poetę czy eseistę, który znalazł się w kręgu laureatów bądź nominowanych do nagrody. Nie brakuje również kontrowersji, które pojawiają się czasem w związku z wyróżnioną pozycją. Wszystko to powoduje, że postanowiliśmy się przyjrzeć wybranym autorom oraz ich tekstom z różnych perspektyw, stosując rozmaite metody badawcze. Celem podstawowym był, często implicytnie wyrażany, namysł nad rolą Nagrody Literackiej Nike w procesie kształtowania gustów i nawyków czytelniczych Polaków, współtworzenie przez laureatów i nominowanych swoistego nowego kanonu literackiego. Myślimy tu jednak o kanonie niezinstytucjonalizowanym przykładowo wprowadzeniem danej pozycji na listę lektur szkolnych, a raczej o repertuarze tytułów, po które chętnie wszyscy sięgamy, czasem powodowani ciekawością, innym razem potrzebą weryfikacji oceny jury.

W niniejszym tomie zgromadzono teksty, w których przyjrzano się twórczości różnych osób nagrodzonych lub nominowanych do Nagrody Literackiej Nike. Dla autorów interesujące były między innymi problemy stylizacji w wielowymiarowej i polifonicznej prozie Jacka Dehnela (Magdalena Hawrysz), a także wkład twórczości Olgi Tokarczuk do wyrażnie współcześnie się rozwijającego i ważkiego społecznie dyskursu posthumanizmu (Artur Rejter). Autorka *Biegunów* zainspi-

rowała również Joannę Przyklenk i Katarzynę Sujkowską-Sobisz, które podjęły się analizy odbioru monumentalnej powieści *Księgi Jakubowe albo Wielka podróż przez siedem granic, pięć języków i trzy duże religie, nie licząc tych małych* przez internetowych forumowiczów. W kontekście problematyki genderowej i queero-wej na prozę Michała Witkowskiego spojrzała Małgorzata Kita. Ważny dla *Traktatu o łuskaniu fasoli* Wiesława Myślińskiego świat muzyki oraz instrumentów muzycznych próbowała uchwycić w swym studium Ewa Biłas-Pleszak. Interesujący okazał się także aspekt intertekstualny oraz intersemiotyczny w *Sońce* Ignacego Karpowicza (Alicja Bronder). W artykule Beaty Kiszki został zaś poruszony problem motywów animalistycznych w wybranych powieściach Krzysztofa Vargi. Autorki przedstawionych artykułów sięgnęły także do tekstów reportażowych i reportaży bliskich. Nad pograniczną stylowo i gatunkowo prozą Andrzeja Stasiuka pochyliła się w swym studium Ewa Sławkowa. Wśród analizowanych tekstów nie zabrakło także reportażu. Jego migotliwości i gatunkowym przemianom, odzwierciedlającym często współczesny kształt świata, poświęciła uwagę Joanna Przyklenk, natomiast Wioletta Wilczek opisała osobliwy obraz Białegostoku zawarty w reportażu Marcina Kąckiego.

Zarówno wybrana – zróżnicowana pod względem estetycznym, gatunkowym i dyskursywnym – twórczość, jak i metody zastosowane w zgromadzonych tekstach, poświadczają tezę o znaczącej dla badaczy wadze inspiracji autorów i dzieł wyróżnionych Nagrodą Literacką Nike lub do niej nominowanych. Jak widać, twórcy literatury wciąż starają się reagować na świat nas otaczający, komentować go, a nade wszystko stwarzać jego indywidualny i niepowtarzalny obraz.

Artur Rejter